

PEDAGOGICAL SCIENCES

REGIONAL FACTOR OF IMPLEMENTATION OF UNIVERSITY EDUCATIONAL PROGRAMS OF BACHELOR LEVEL "SOCIAL EDUCATION" IN SPAIN

РЕГІОНАЛЬНИЙ ФАКТОР РЕАЛІЗАЦІЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ БАКАЛАВРСЬКОГО РІВНЯ «СОЦІАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ» В ІСПАНІЇ

Nataliia Zaichenko¹

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-256-2-13>

В Іспанському Королівстві понад 30 університетів здійснюють підготовку соціальних педагогів. Університетські освітні програми бакалаврського рівня «Соціальне виховання» – неоднакові, і здебільшого відмінності в реалізації цих освітніх програм обумовлені регіональним фактором.

Відповідно до Органічного Закону «Про університети» 6/2001 від 21 грудня 2001 року університети є або державними, або приватними (ст. 3) [1, с. 15]; університетське навчання зорганізовано за трьома циклами – grado, master, doctorado (ст. 37) [1, с. 27]; університети наділені автономіями, їхня діяльність заснована на принципі академічної свободи, що виявляється в свободах кафедр, досліджень та навчання (ст. 2) [1, с. 14].

В умовах реалізації Болонського процесу – Органічним Законом 4/2007 від 12 квітня і королівським указом 1393/2007 від 29 жовтня 2007 року закріплювалися важливі зміни в організації університетської освіти в Іспанії, зорієнтовані на цілі розбудови європейського простору вищої освіти. Багатоступенева вища освіта інтегрувала в собі – I рівень підготовки – бакалавр (graduado / graduada), II рівень – магістр (master universitario) і III рівень – доктор наук (doctor / doctora) (ст. 8–11) [2, с. 9–10].

Освітня програма бакалаврського рівня розрахована на 180–240 кредитів ECTS, кожний кредит дорівнює 25 навчальним годинам. Базова підготовка бакалаврів передбачає освоєння не менше 60 кредитів ECTS, здебільшого для її здійснення достатньо одного навчального року. Основний цикл навчання складається з освоєння обов'язкових дисциплін (не менше 90 кредитів ECTS), а також предметів за вільним вибором

---

¹ Т.Н. Shevchenko National University "Chernihiv Colehium", Ukraine

студентів, починаючи з третього року навчання. Обов'язковими компонентами освітньої програми є навчальні практики і захист кваліфікаційної роботи.

В усіх університетах Іспанії, у яких реалізуються освітні програми бакалаврського рівня «Соціальне виховання», базова підготовка (60 кредитів ECTS) здійснюється переважно на першому курсі навчання і охоплює освоєння таких навчальних дисциплін, як «Історичні і сучасні основи соціального виховання», «Організація виховних інституцій», «Методологія соціально-педагогічного дослідження», «Виховання і культура в інформаційному суспільстві», «Освітні інформаційно-комунікаційні технології», «Техніки комунікації», «Психологія розвитку», «Соціальна психологія», «Соціологія та соціальна антропологія», «Англійська мова за професійним спрямуванням» (приклад Університету Саламанки) [3].

Освітні програми «Соціальне виховання» в своєму змісті інтегрують кілька обов'язкових модулів, зокрема таких: «Концептуальні і контекстуальні основи соціального виховання», «Аналіз, оцінювання і дослідження соціально-виховної реальності», «Проектування в соціально-виховній галузі», «Управління соціально-виховними організаціями», «Втручання в соціально-виховному контексті». За кожним модулем передбачено вивчення кількох предметів. Наприклад, в Університеті Кордови за модулем «Концептуальні і контекстуальні основи соціального виховання» (60 кредитів ECTS) впроваджено предмети «Теорія виховання», «Історія соціального виховання», «Соціальна педагогіка», «Соціальна психологія», «Освіта впродовж життя», «Психологічні основи втручання в соціальному вихованні», «Основи соціології», «Соціологія освіти» [4], а в Університеті Малаги за тим самим модулем – предмети «Теорія виховання», «Історія соціального виховання», «Процеси навчання і виховання задля рівності та поваги різноманіття», «Методи дослідження в соціальному вихованні», «Соціальна педагогіка та професійна деонтологія», «Психологія освіти», «Психологія розвитку», «Соціологія», «Соціологія соціальних проблем» [5].

З-поміж обов'язкових освітніх компонентів в більшості університетів уведені предмети «Соціальна педагогіка», «Філософія освіти», «Аналіз даних в освіті», «Суб'єкти, процеси і контексти навчання», «Організація і управління соціально-виховними інституціями», «Освітня політика», «Оцінювання соціально-виховних програм та інституцій», «Історія соціального виховання в Іспанії», «Політика соціального виховання», «Соціокультурна діяльність», «Педагогічні основи освіти дорослих», «Освіта впродовж життя і рівність можливостей», «Соціальне виховання в шкільному середовищі», «Соціальне виховання в родинному вогнищі», «Проектування

соціального виховання», «Громадянськість, соціальна політика і правові основи соціального виховання», «Технології соціальної медіації» тощо.

В Університеті Сантьяго-де Компостели обов'язковими предметами визначені такі: «Соціальна педагогіка», «Підготовка і професіоналізація зі соціального виховання», «Аналіз і діагностика соціально-виховних явищ», «Історія соціального виховання», «Контексти й середовища в соціальному вихованні», «Родина, школа та громада в соціальному вихованні», «Виховні і культурні послуги в соціальному вихованні», «Ресурси в соціальному вихованні», «Технологія виховання», «Оцінювання програм із соціального виховання», «Динаміка і техніки виховання в групі», «Планування і проєктування програм із соціального виховання», «Методи й техніки соціально-педагогічного дослідження», «Дослідження, розвиток та інновації у соціальному вихованні», «Виховання в інформаційно-комунікаційному просторі» тощо [6].

Навчальні предмети, які пропонуються для вільного вибору здобувачів університетської освіти за освітніми програмами «Соціальне виховання», значно різняться. Головним чином ці відмінності пов'язані з місцевими особливостями спеціалізації соціальних служб і запитом на фахівців конкретного профілю, хоча в сукупності предмети вільного вибору студентів у різних іспанських університетах відбивають широкий спектр напрямів соціально-педагогічної роботи. Так, в Університеті Бургосу для вільного вибору здобувачів освіти пропонуються такі предмети: «Емоційний інтелект у соціальному вихованні», «Прикладна економіка до соціального втручання», «Гендерна рівність в освітній сфері», «Сучасні й виникаючі культурні зміни», «Соціальний педагог в освітній системі», «Освіта задля сталого розвитку», «Освіта задля розвитку літніх людей», «Соціальна інклюзія для осіб з інвалідністю», «Адикції, наркотична залежність та виховання», «Захист дитинства і родинне виховання», «Суспільство, культура і кіно» та інші [7].

В Університеті Кастилії Ла-Манші передбачено для вільного вибору студентів інший перелік предметів: «Педагогіка дозвілля», «Педагогіка навколишнього середовища», «Виховання і гендер», «Виховна робота з дітьми і підлітками», «Особливі освітні потреби», «Виховання в родинному середовищі», «Північ – Південь: нерівності і співробітництво задля розвитку», «Сучасні трансформації суспільних відносин», «Психосоціальне втручання» та інші [8].

В Університеті Гранади з-поміж навчальних дисциплін за вибором здобувачів освіти – «Соціально-виховна робота з наркозалежними», «Виховання задля гендерної рівності», «Соціологія міграцій», «Соціально-виховна робота в родинному середовищі», «Мистецтво і культура в соціальному вихованні», «Виховне втручання в

пенітенціарних установах», «Психологія виховання для соціальних педагогів» [9].

Таким чином, аналіз змістовної частини освітніх програм бакалаврського рівня «Соціальне виховання» в університетах різних регіонів Іспанського Королівства дає підстави стверджувати, що кожна з таких програм – унікальна й що в цих освітніх програмах оптимально враховується регіональний фактор. Методологічні підходи ж до побудови освітніх програм ідентичні і втілюють основні стратегічні лінії загальноєвропейської освітньої політики.

Список використаних джерел:

1. Ley Organica 6/2001, de 21 de diciembre, de Universidades. *Boletín Oficial del Estado*. 2001. № 307, 24 de diciembre. 57 p.
2. Real Decreto 1393/2007, de 29 de octubre, por el que se establece la ordenación de las enseñanzas universitarias oficiales. *Boletín Oficial del Estado*. 2007. № 260, 30 de octubre. 28 p.
3. Grado en Educación Social. Universidad de Salamanca. Plan de Estudios. Modo de acceso: <https://www.usal.es/files/grados/planes/Plan%20estudios%20Educacion%20Social.pdf>
4. Universidad de Cordoba. Graduado / Graduada de Educacion Social. Modo de acceso: https://www.uco.es/grados/images/documentos/grados_centro_f_ciencias_educacion/grado_educacion_social/adscricion_ESOCIAL_220225_v1.pdf
5. Impreso solicitud para verificación de títulos oficiales. Modo de acceso: https://www.uma.es/media/tinyimages/file/Graduado-a_en_Educacion_Social_ultima_Memoria_VERIFICADA.pdf
6. Universidad de Santiago de Compostela. Grado en Educacion Social. Plan de studios por curso. Modo de acceso: <https://www.usc.gal/es/estudios/grados/ciencias-sociales-juridicas/grado-educacion-social>
7. Universidad de Burgos. Facultad de Educacion. Curso 2022/2023. Grdo en Educacion social. Modo de acceso: https://www.ubu.es/sites/default/files/porta1_page/files/p_gesocial_152_4.pdf
8. Universidad de Castilla La-Mancha. Grado en Educacion Social. Plan de Estudios. Modo de acceso: <https://www.uclm.es/estudios/grados/educacion-social>
9. Universidad de Granada. Grado en Educacion Social. Plan de Estudios. Modo de acceso: <https://grados.ugr.es/social/pages/infoacademica/estudios>